

Nova zemljevida namenjena boju s požari v naravnem okolju

dr. Jaša Saražin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Gašper Ogrin, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Matej Kravanja, Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana

Dane Milošević Štukl, Zavod za gozdove Slovenije, OE Sežana

Matevž Brataševac, Občina Ajdovščina

Objavljeno na spletu 18.07.2025 (<https://doi.org/10.20315/IG.2025.0035>)

Orientacija na terenu in pregled nad širšim območjem sta zelo pomembna v boju s požari v naravnem okolju. V ta namen sta bila interventnim službam nedavno v uporabo predana pilotna zemljevida občin Ajdovščina in Koper s protipožarnimi objekti v merilu 1:40.000.

Deležniki s področja upravljanja s požari v naravnem okolju z zahodnega območja Slovenije so večkrat izpostavili potrebo po ažurnem kartnem gradivu za potrebe izvajanja preventivnih in intervencijskih ukrepov za omejevanje požarov v naravnem okolju. Tako gasilstvo kot tudi civilna zaščita sta v Sloveniji v prvi meri organizirana na občinskem nivoju. Zasledujoč ta dva okvira, smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije v sodelovanju z Občino Ajdovščina in Zavodom za gozdove Slovenije najprej izdelali zemljevid občine Ajdovščina, ki mu je kmalu sledil še zemljevid občine Koper.

Slika 1: Zemljevid predstavlja novo inovativno možnost podajanja informacij o protipožarnih objektih

Prednost novih zemljevidov je, da na enem listu nudijo širšo sliko, ki je potrebna tako pri orientaciji enot na terenu, lociranju požarov v naravnem okolju, strateškemu načrtovanju pri večjih intervencijah, ali pri koordinaciji več sočasnih dogodkov. Tovrsten večji format zemljevida nudi odlično dopolnitev k obstoječemu Atlasu protipožarnih objektov (URSZR, 2009 in GZS, 2021) in predstavlja novo inovativno možnost podajanja informacij o protipožarnih objektih.

Slika 2: Terenski preizkus zemljevida v zaledju Kopra

Osnovna podlaga zemljevida je državni topografski načrt (GURS, 2024), na katerega so dodani številni drugi ažurni in relevantni podatkovni sloji. Protipožarne prometnice so najpomembnejši sloj tega zemljevida istočasno, pa tudi najbolj variabilen, saj se omrežje na terenu redno dopolnjuje, hkrati lahko nekatere prometnice zaradi administrativnih omejitev in pomanjkanja sistemskih vzdrževalnih virov financiranja ne zagotavljajo več ustrezne prevoznosti za predvideno kategorijo vozil.

Občina Ajdovščina je na tem področju zagotovo svetel zgled dobre prakse, saj za vzdrževanje protipožarnih prometnic na svojem območju v zadnjih letih namenja dodatna sredstva, ki presegajo sistemska sredstva za vzdrževanje iz državnega proračuna. Zato so praktično vse protipožarne prometnice v občini Ajdovščina prevozne za velika gasilska vozila (GCGP).

Slika 3: Predstavitev zemljevida v Ajdovščini

Občina Koper pa je bila izbrana z drugim razlogom. Gre za občino z največ protipožarnimi prometnicami v državi, kjer je zaradi številnih prečkanj železniške proge, strmega Kraškega roba in številnih birokratskih ovir, povezanih z razdrobljeno lastniško strukturo, vzdrževanje samega prometnega omrežja in posledično evidenc bistveno zahtevnejše. V ta namen sta vodja ZGS KE Kozina Dane Milošević Štukl in predstavnik GIS Jaša Saražin, s svojim poznavanjem lokalnih razmer temeljito posodobila evidence, da bolje odražajo dejansko stanje na terenu.

Zaključek

Verjamemo, da bo prejemnikom zemljevidov ta olajšal vsakodnevno delo ter pripomogel k lažji koordinaciji izrednih dogodkov. Trenutno so bili zemljevidi razdeljeni poklicnim in prostovoljnim gasilskim enotam in oddelkom za civilno zaščito iz obeh občin ter pristojnima krajevnima enotama Zavoda za gozdove Slovenije in izpostavama Uprave za zaščito in reševanje Republike Slovenije. Do prihodnje požarne sezone pa bomo pripravili zemljevid še za katero drugo občino v zahodnem delu države.

Slika 4: Predaja zemljevidov deležnikom v Ajdovščini

Opozorili

- Prikazani podatki so preverjeni le za območji občin Ajdovščina in Koper, za preostala prikazana območja pa so zgolj informativne narave.
- Nekatere prikazane prometnice imajo omejen prometni režim, po katerih je vožnja dovoljena le pooblaščenim uporabnikom.

Zahvala

Zemljevid je nastal v sklopu Interreg projekta Wildfire CE—Enabling cross-boundary assessment, communication and management of wildfire risks in Central Europe (št projekta: CE0200934) na Gozdarskem inštitutu Slovenije s sodelovanjem Občine Ajdovščina in Zavoda za Gozdove Slovenije. Komentarje, ki so prispevali h končni podobi zemljevida, pa so prispevali tudi predstavniki teritorialnih gasilskih organizacij iz obeh občin.

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

Wildfire CE